

CHARTER FOR DE DANSKE PRODUKTIONSSKOLER

Produktionsskoleforeningen proklamerer hermed følgende tekst som de danske produktionsskolars charter om grundlæggende principper for produktionsskoleformen

Forord

Den overordnede uddannelsespolitiske målsætning i Danmark er, at alle unge skal have mulighed for at få en kompetencegivende uddannelse. Med dette charter anerkender og arbejder de danske produktionsskoler i forlængelse af de nationale strategier "Uddannelse til alle" og "Livslang læring".

Som produktionsskoler ønsker vi at fungere som en anden start på en ungdomsuddannelse for de unge, der har behov for at lære på en anden måde, idet det traditionelle uddannelsessystem ofte er bogligt funderet og i høj grad tilgodeser projektorienteret og individualistisk undervisning. Produktionsskolerne er et tilbud med klare og overskuelige mål og rammer, der henvender sig til unge, der har behov for – eller selv ønsker – at læring og praksis er tæt forbundet.

Det centrale i produktionsskolernes læringsmiljø og pædagogik er læring gennem praktisk arbejde og opgaveløsning i et arbejdsfællesskab med henblik på reel produktion og afsætning af varer og tjenesteydelser. Det er en læring, der er forbundet med og udspringer af praksiserfaringer, og som har som mål at afklare og træne den unges faglige, sociale og personlige kompetencer.

Dette charter efterkommer de bestemmelser, der er beskrevet i lovgivningen om de danske produktionsskoler, ligesom det bekræfter de standpunkter, der tidligere er formuleret i publikationer udgivet af Produktionsskoleforeningen.

Charteret skal tjene som proklamation af de danske produktionsskolers fælles værdier og idégrundlag med henblik på efterfølgende at arbejde for at kunne proklamere tilsvarende fælles principper for de europæiske produktionsskoler i et europæisk charter.

Med dette charter ønsker vi i de danske produktionsskoler at fremhæve det, vi er fælles om, og som vi på samme tid vil præcisere og værne om. Produktionsskoleforeningen anerkender således nedenstående principper som kendetegnende for de danske produktionsskoler.

Januar 2010
PRODUKTIONSSKOLEFORENINGEN

PRINCIPPER FOR DE DANSKE PRODUKTIONSSKOLER

1

Det grundlæggende kendetegn for produktionsskolerne er praktisk arbejde og produktion.

2

Læring foregår i et forpligtende arbejdsfællesskab. Formålet er den unges personlige, sociale og faglige udvikling.

3

Den teoretiske undervisning integreres i det praktiske arbejde og i produktionen.

4

Deltagerne er tilknyttet ét værksted og én lærer, der inddrager deltagerne i såvel produktionen som i skolens øvrige aktiviteter.

5

Skolerne tilbyder værksteder med en faglig mangfoldighed og kvalitet, der afspejler det aktuelle arbejdsmarked.

6

Deltagere tilbydes undervisning i almene fag, samt kultur og samfundsforhold.

7

Produktionsskolerne optager og udskriver deltagerne enkeltvis. Det sker løbende og under hensyn til den enkelte deltagers behov.

8

Deltagerne får udbetalt løn i form af skoleydelse for deres aktive medvirken.

9

Produktionsskolerne støtter den enkelte deltager i at opstille realistiske mål og i at nå disse mål gennem forløbet på skolen.

10

Anerkendelse og værdisætning af de unges kompetenceudvikling dokumenteres i et produktionsskolebevis.

11

Skolerne er selvejende og uafhængige institutioner.

PRINCIPPER FOR DE DANSKE PRODUKTIONSSKOLER

1

Det grundlæggende kendetegn for produktionsskolerne er praktisk arbejde og produktion.

Praktisk arbejde og produktion er centrum for læringsmiljøet på produktionsskolerne.

De varer og tjenesteydelser, som deltagerne producerer, afsættes på markedsvilkår, og det giver læreren på det enkelte værksted mulighed for at tilbyde arbejdsopgaver, der i en konkret situation har umiddelbar værdi og funktion, både for deltageren selv, skolen og kunderne.

Deltagerne opdager og får erfaringer med alle vigtige processer, der indgår i arbejdet og produktionen – fra idé over beslutning, planlægning, udførelse og værdsættelse til levering,

I produktionsskolernes opfattelse af deres virksomhed, ligger en forståelse af, at arbejde og produktion giver fælles oplevelser og anerkendelse. Deltagerne bliver herved bundet til nogle fælles mål, og får defineret personlig status og identitet, hvilket kræver deres aktive deltagelse og er med til at give dem tidsstruktur.

2

Læring foregår i et forpligtende arbejdsfællesskab. Formålet er den unges personlige, sociale og faglige udvikling.

På en produktionsskole er produktionen ikke kun et formål i sig selv, men det pædagogiske redskab, der danner fundamentet i en anden måde at lære på. Blandt andet derfor er det vigtigt at fastholde produktionen som mål, for at den kan fungere som middel.

Når deltagerne møder en værkstedspraksis, hvor tingene skal gøres, fordi de er nødvendige, så bliver de udfordret på deres ansvarlighed og evne til at samarbejde for at færdiggøre en opgave. Arbejdet må derfor organiseres, så det inddrager deltageren i et arbejdsfællesskab, der bygger på reelt samarbejde og medansvar, og som samtidig giver mening for den enkelte.

Læring sker således i en social praksis, der involverer og udvikler de unge fagligt, socialt og personligt, f.eks. via sidemandslæring mellem deltagerne, der er en værdifuld måde at fremme sociale, personlige og faglige mål.

3

Den teoretiske undervisning integreres i det praktiske arbejde og i produktionen.

Den teoretiske undervisning skal være af betydeligt omfang og skal så vidt muligt integreres med det praktiske arbejde og produktionen på det enkelte værksted.

Når deltagerne møder situationer, der sammenknytter praktisk opgaveløsning med tilhørende teori, vækkes interessen for teorien hos de unge, der dermed får styrket deres indsigt i det pågældende fagområde.

4

Deltagerne er tilknyttet ét værksted og én lærer, der inddrager deltagerne i såvel produktion som i skolens øvrige aktiviteter

Produktionsskolerne bygger på ideen om at skabe en uddannelsesramme for unge, der har brug for en anden måde at lære på end den, der kendetegner det ordinære uddannelsessystem.

Deltagerne kommer med vidt forskellige erfaringer og oplevelser fra det traditionelle skolesystem, men fælles for mange af dem er, at de ofte har mødt modgang og nederlag, hvilket har bekræftet deres behov for en anden form for læring.

For at fastholde deltagerne i en fortsat udviklingsproces må produktionsskolerne imødekomme en række af de omsorgs- og tilknytningsbehov, som den enkelte deltager har.

At skabe et inkluderende miljø for deltagerne kræver nærvær og engagement hos de voksne, der både fungerer som mestre og mentorer. En væsentlig forudsætning herfor er, at antallet af deltagere pr. værkstedslærer aldrig bliver så højt, at der ikke kan tages individuelle hensyn.

5

Skolerne tilbyder værksteder med en faglig mangfoldighed og kvalitet, der stemmer overens med det aktuelle arbejdsmarked.

Produktionsskolerne har flere værksteder, der repræsenterer forskellige fagområder inden for håndværk, service, omsorg, medie og kreativitet m.v.

Fagområderne må dog fortrinsvis have relationer til erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelser, således at deltagerne har mulighed for at orientere sig mellem flere beskæftigelsesområder.

6

Deltagere tilbydes undervisning i almene fag, samt kultur og samfundsforhold.

Produktionsskolerne skal sørge for undervisning af deltagere, der har brug for at få forbedret deres grundlæggende færdigheder i almene fag som fx dansk, matematik og IT.

Produktionsskolerne bør tilstræbe undervisningsformer, der sikrer individuel læring under hensyntagen til deltagernes forudsætninger og potentiale. Undervisningen bør så vidt muligt foregå i direkte tilknytning til eller i forlængelse af det praktiske arbejde på værkstederne.

Det kan f.eks. være mindre opgaver som registreringer, kalkulationer og bogføring på værkstederne, som vedrører ordrer og materialeforbrug, udgifter og salg samt indberetning af timer og løn. Det er opgaver, som deltagerne umiddelbart forstår betydningen af, og som ikke kræver større læse- og regnefærdigheder, da de vil kunne udføres i fællesskab med de andre deltagere på værkstedet

Skolerne arrangerer en række andre undervisningsaktiviteter inden for samfundsforhold, historie, psykologi, natur, idræt m.m.

7

Produktionsskolerne optager og udskriver deltagerne enkeltvis. Det sker løbende og under hensyn til den enkelte deltagers behov.

Unge kan optages og udskrives enkeltvis når de hver især har brug for det, dvs. hele året rundt.

Der er ikke på forhånd fastlagt nogen grænse for, hvor længe forløbet for den enkelte deltager skal være.

8

Deltagerne får udbetalt løn i form af skoleydelse for deres aktive medvirken.

Deltagerne får udbetalt en skoleydelse, der er skattepligtig.

Skoleydelsen nedsættes forholdsmæssigt for deltagere, der kommer for sent til, ikke deltager aktivt i eller udebliver fra undervisningen.

9

Produktionsskolerne støtter den enkelte deltager i at opstille realistiske mål og i at nå disse mål gennem forløbet på skolen.

Produktionsskolen sørger for vejledning, der giver den enkelte deltager mulighed for afklaring, udvikling og perspektivering af sine personlige, sociale og faglige kompetencer.

Vejledningen skal støtte deltagerne i at opstille mål, der rummer realistiske udfordringer, og i at nå disse mål gennem forløbet på skolen.

Ansvar for den daglige vejledning og rådgivning, der foregår integreret i de sociale og arbejdsmæssige processer, ligger hos den enkelte lærer.

Med jævne mellemrum gennemføres vejledningssamtaler med henblik på en evaluering af den enkelte deltagers forløb på skolen.

Mange skoler har efterhånden ansat egentlige vejledere, der især tager sig af den mere formelt tilrettelagte uddannelses- og erhvervsvejledning, herunder vejledning om social- og arbejdsmarkedslovgivning mv.

10

Anerkendelse og værdisætning af de unges kompetenceudvikling dokumenteres i et produktionsskolebevis.

Det er stor betydning, at de kompetencer, deltagerne erhverver sig på produktionsskolen, anerkendes og værdisættes, så de unge får mulighed for at føle sig værdsat.

Ved udskrivningen udsteder produktionsskolen et bevis, der dokumenterer deltagernes kompetenceniveau på udvalgte kompetenceområder, og som understøtter deltagernes fremadrettede søge- og valgproces i forhold til videre uddannelse og beskæftigelse.

11

Skolerne er selvejende og uafhængige institutioner.

Produktionsskolerne er organiseret som selvstændige institutioner, der skal leve op til en række krav, der følger af gældende dansk lovgivning om produktionsskoler.

Det drejer sig om retningslinjer for bl.a. produktionsskolens stiftelse og evt. ophør, vedtægternes udformning, bestyrelsens sammensætning og opgaver, den pædagogisk og administrative ledelse, skolens finansiering, regnskab og revision samt tilsyn fra det nationale ressortministerium.

HENVISNINGER

Hvad angår det udenlandske publikum henvises til

Brochuren om de danske produktionsskoler (den vi har på tysk og engelsk nu, og som nok bør revideres snarest efter vedtagelsen af charterteksten)

Produktionsskolernes vision og mission fra 2008, som oversættes til tysk og engelsk.

Øvrige tekster nedenfor kan nævnes, men det må samtidig anføres, at de kun findes på dansk.

Et inkluderende uddannelsessystem (2005)

Læring, dokumentation og værdisætning i produktionsskolen.

Produktionsskolediskursen (2006)